

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 16, 2018

Nummer 16, 2018

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:713](#) 15-05-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:698](#) 15-05-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:714](#) 15-05-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:717](#) 15-05-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:711](#) 15-05-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:699](#) 15-05-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:704](#) 15-05-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:710](#) 15-05-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:615](#) 15-05-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:715](#) 15-05-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:697](#) 15-05-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:716](#) 15-05-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:661](#) 24-04-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:655](#) 24-04-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:660](#) 24-04-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:662](#) 24-04-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:664](#) 24-04-2018

Annotatie

[Annotatie bij Hoge Raad 10 april 2018, ECLI:NL:HR:2018:556 \(verdedigingsbelangen\).](#)

prof. mr. H. de Doelder

RECHTSPRAAK

De aanvraag tot herziening is afgewezen.

De aanvraag tot herziening is aan dit arrest gehecht en maakt daarvan deel uit.

De aanvraag berust op de stelling dat sprake is van een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv. In de aanvraag wordt daartoe – naar de kern bezien – aangevoerd dat, indien het hof bekend zou zijn geweest met de inhoud van de bij de aanvraag gevoegde deskundigenrapporten, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid tot vrijspraak van het aan de verdachte ten laste gelegde.

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, krachtens artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv slechts dienen een door bescheiden gestaafd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

In de aanvraag wordt gesteld dat sprake is van een gegeven als bedoeld in voormelde bepaling. Daartoe wordt aangevoerd dat het hof de verklaringen van de aangeefster niet tot het bewijs van het ten laste gelegde zou hebben gebezigd en derhalve tot een vrijspraak zou zijn gekomen, indien het bekend was geweest met de bij de aanvraag overgelegde rapporten van dr. P.E. Vos van 8 mei 2017, prof. dr. M. Jelacic van 9 maart 2017 en A.G. van Amelsvoort van 6 september 2016 en de in die rapporten gepresenteerde constatering ten aanzien van de betrouwbaarheid van de verklaringen van de aangeefster en – voor zover het het laatste rapport betreft – de betrouwbaarheid van de uitslag van de fotoconfrontatie.

Een nieuw en/of gewijzigd deskundigeninzicht kan onder omstandigheden worden aangemerkt als een ‘gegeven’ in de zin van artikel 457 Sv en kan daardoor grond zijn voor herziening van een onherroepelijk geworden uitspraak. De enkele omstandigheid dat een deskundige het bewijs anders weegt dan de rechter heeft gedaan is echter niet voldoende om het voor herziening vereiste ‘ernstige vermoeden’ te wekken (vgl. HR 26 april 2016,

ELI:NL:HR:2016:736, *NJ* 2016/305).

Blijkens de onder 3.2 weergegeven overwegingen heeft het hof de vraag onder ogen gezien of de door de aanvrager gestelde gevolgen van de hersenschudding bij de aangeefster, waaronder geheugenstoornissen en inschattingsproblemen, aannemelijk waren en heeft het die vraag ontkennend beantwoord. De bij de aanvraag overgelegde rapporten van Vos en Jelicic komen naar de kern genomen erop neer dat de rapporteurs het voor mogelijk houden dat bij de aangeefster – als gevolg van haar hersenschudding – een misinterpretatie van feitelijke gebeurtenissen heeft plaatsgevonden dan wel dat zij pseudoherinneringen heeft gevormd. Die enkele mogelijkheid is echter niet voldoende om het voor herziening vereiste ‘ernstige vermoeden’ te wekken. De bij de aanvraag overgelegde rapporten bieden derhalve noch op zichzelf beschouwd, noch in onderling verband gezien steun aan de stelling dat het hof, indien het met de genoemde rapporten bekend zou zijn geweest, tot het oordeel was gekomen dat de verklaringen van de aangeefster niet als betrouwbaar zijn aan te merken en derhalve tot een vrijspraak was gekomen. De inhoud van het derde aan de aanvraag ten grondslag gelegde rapport van Van Amelsvoort leidt niet tot een ander oordeel.

Uit hetgeen hiervoor is overwogen vloeit voort dat de aanvraag kennelijk ongegrond is, zodat als volgt moet worden beslist.

De Hoge Raad wijst de aanvraag tot herziening af.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 15-05-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:713

Zaaknummer: 17/04665

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst en M.T. Boerlage

Advocaten: P. America

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

Slagende klacht over de motivering van het hof van de afwijzing van het voorwaardelijk verzoek tot het laten uitvoeren van een gezichtsvergelijking door het NFI.

Het middel klaagt dat de motivering van het hof van de afwijzing van het voorwaardelijk verzoek tot het laten uitvoeren van een gezichtsvergelijking door het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) onbegrijpelijk is, nu het hof de afwijzing baseert op de overweging dat het hof het proces-verbaal van bevindingen van 20 november 2014 niet tot het bewijs bezigt, terwijl uit de bewijsmiddelen blijkt dat het hof dat proces-verbaal van bevindingen wel voor het bewijs heeft gebruikt.

Op de gronden die zijn vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 9 is het middel terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 15-05-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:699

Zaaknummer: 16/00129

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en E.S.G.N.A.I. van de Griend

Advocaten: R.A.J. Verploegh

Wetsartikelen: 344 Sv

RECHTSPRAAK

Falende klacht over de motivering van het hof ter zake van de bewezenverklarde opzetheling, in het bijzonder omtrent het (voorwaardelijk) opzet.

Het middel klaagt over de motivering van de bewezenverklaring.

Blijkens de bewijsvoering heeft het hof het volgende vastgesteld:

- De verdachte is aangehouden op 10 maart 2014 omstreeks 23.55 uur. Hij zat toen achterop een scooter die werd bestuurd door [betrokkene 2].
- De opsporingsambtenaar zag bij die gelegenheid dat de kappen ter hoogte van het stuur niet meer aanwezig waren en dat er diverse draden loshingen.
- Bij onderzoek aan de in beslag genomen scooter is vastgesteld dat het contactslot was verwijderd/verbroken, dat de kap onder de kilometerteller was verwijderd en dat diverse draden loshingen en verbonden waren met elkaar.
- De verdachte heeft bij de politie verklaard dat hij had gezien dat het voorkapje van de scooter eraf was en dat hij de losse bedrading had gezien.

Het op die vaststellingen gebaseerde oordeel van het hof dat de verdachte ten tijde van het voorhanden krijgen van de scooter bewust de aanmerkelijke kans heeft aanvaard – en daarmee ‘wist’ – dat de scooter gestolen was, is niet onbegrijpelijk.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 15-05-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:711

Zaaknummer: 16/05261

Rechters: J. de Hullu, Y. Buruma, E.S.G.N.A.I. van de Griend, M.J. Borgers en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: W.J. Vroegindewij

Wetsartikelen: 416 Sr

RECHTSPRAAK

Het voorschrift van artikel 48 Sv is niet nageleefd vanwege het verzuim een afschrift van de appèldagvaarding aan de raadsman van de verdachte te zenden.

Het middel klaagt dat in hoger beroep het voorschrift van artikel 51 (oud) Sv, thans artikel 48 Sv, niet is nageleefd doordat is verzuimd een afschrift van de appèldagvaarding aan de raadsman van de verdachte te zenden.

Bij de op de voet van artikel 434 lid 1 Sv aan de Hoge Raad gezonden stukken van het geding bevindt zich een appèlschriftuur van mr. J.J.A. Bosch, voornoemd.

Bij de stukken bevindt zich tevens het dubbel van de dagvaarding in hoger beroep. Noch uit mededelingen gesteld op dat dubbel noch uit enig ander aan de Hoge Raad gezonden stuk kan blijken dat een afschrift van die dagvaarding aan mr. Bosch is gezonden.

Blijkens het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep is aldaar noch de verdachte noch diens raadsman verschenen.

Uit hetgeen hiervoor is overwogen, in onderlinge samenhang beschouwd, vloeit het ernstige vermoeden voort dat ten aanzien van de dagvaarding in hoger beroep het voorschrift vervat in de tweede volzin van artikel 51 (oud) Sv, thans artikel 48 Sv, niet is nageleefd.

Dit in het belang van de verdachte gegeven voorschrift is van zo grote betekenis dat, al is dit niet uitdrukkelijk in de wet bepaald, de niet-nakoming ervan moet worden geacht aan een geldige behandeling van de zaak ter terechtzitting buiten tegenwoordigheid van de verdachte en diens raadsman in de weg te staan.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 15-05-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:715

Zaaknummer: 16/06229

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst en M.J. Borgers

Wetsartikelen: 51 (oud) Sv en 48 Sv

RECHTSPRAAK

Falende klacht omtrent het (voorwaardelijk) opzet van de bewezenverklaarde poging tot (gekwalficeerde) doodslag.

Het middel richt zich tegen de bewezenverklaring van feit 1 wat betreft het opzet van de verdachte op de dood van [slachtoffer].

Het hof heeft uit de door hem vastgestelde feiten en omstandigheden afgeleid dat de verdachte (voorwaardelijk) opzet had op de dood van [slachtoffer], zoals is bewezenverklaard. Dat oordeel geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is toereikend gemotiveerd.

Het middel faalt.

Het middel behelst de klacht dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM in de cassatiefase is overschreden, omdat de stukken te laat door het hof zijn ingezonden.

Het middel is gegrond. Voorts doet de Hoge Raad in deze zaak waarin de verdachte zich in voorlopige hechtenis bevindt, uitspraak nadat meer dan zestien maanden zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Een en ander brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de aan de verdachte opgelegde gevangenisstraf van tien jaren.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, vermindert deze in die zin dat deze negen jaren en zeven maanden beloopt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 15-05-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:710

Zaaknummer: 16/04845

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst en M.T. Boerlage

Advocaten: R.J. Baumgardt en P. van Dongen

Wetsartikelen: 287 Sr

RECHTSPRAAK

Falende klacht over de aanvang van de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 EVRM in WOTS-zaken.

Het middel klaagt over het oordeel van de rechtbank dat geen sprake is van overschrijding van de redelijke termijn, in het bijzonder over het oordeel van de rechtbank dat de op zijn redelijkheid te beoordelen termijn pas is aangevangen met de betekening van de vordering van de officier van justitie als bedoeld in artikel 18 lid 1 Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen (hierna: WOTS) tot het verlenen van verlof tot de tenuitvoerlegging van de door de Duitse rechter aan de veroordeelde opgelegde vrijheidsbenemende sanctie.

Het procesverloop in deze zaak is weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 3.1. Voor zover voor de beoordeling van het middel van belang gaat het samengevat om het volgende. De veroordeelde is bij vonnis van het Landgericht te Paderborn (Bondsrepubliek Duitsland) van 25 november 2014 onherroepelijk veroordeeld tot een gevangenisstraf van 39 maanden. Op 3 december 2014 is hij door de Duitse autoriteiten aan Nederland teruggeleverd waarna de Duitse autoriteiten bij schrijven van 6 mei 2015 de overdracht en tenuitvoerlegging hebben verzocht van voormelde beslissing van de Duitse rechter. Op 27 september 2016 heeft de officier van justitie een vordering als bedoeld in artikel 18 lid 1 WOTS tot het verlenen van verlof tot de tenuitvoerlegging van de door de Duitse rechter aan de veroordeelde opgelegde vrijheidsbenemende sanctie uitgevaardigd, op welke vordering de rechtbank op 1 augustus 2017 uitspraak heeft gedaan en een gevangenisstraf van 24 maanden heeft opgelegd.

De rechtbank heeft geoordeeld dat weliswaar sprake is van een niet-voortvarende afhandeling van het WOTS-verzoek waarop ten gunste van de veroordeelde bij de strafoplegging acht wordt geslagen, maar niet van overschrijding van de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM, omdat die termijn in het onderhavige geval is aangevangen met de betekening van de vordering van de officier van justitie als bedoeld in artikel 18 lid 1 WOTS tot het verlenen van verlof tot de tenuitvoerlegging van de door de Duitse rechter aan de veroordeelde opgelegde vrijheidsbenemende sanctie. Een en ander getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is evenmin onbegrijpelijk (vgl. HR 24 januari 2012, ECLI:NL:HR:2012:BU2064).

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 15-05-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:716

Zaaknummer: 17/03695

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: Th.O.M. Dieben en G.A. Jansen

Wetsartikelen: 18 WOTS

RECHTSPRAAK

De klacht omtrent de ten laste gelegde overtreding kan vanwege de cassatiegrens onbesproken blijven en de klacht omtrent de strafoplegging kan volgens artikel 81 RO niet tot cassatie leiden.

Het bestreden arrest heeft wat betreft feit 3 – voor zover voor de beoordeling van de ontvankelijkheid van het beroep van belang – betrekking op een overtreding (artikel 54 in verbinding met artikel 27 Wet wapens en munitie). Het hof heeft ter zake van dat feit een geldboete van € 150, subsidiair drie dagen jeugddetentie, opgelegd. Op de gronden als vermeld in HR 24 april 2018, ECLI:NL:HR:2018:507, r.o. 1.7 staat ingevolge artikel 427 Sv tegen het bestreden arrest wat betreft feit 3 beroep in cassatie niet open, zodat de verdachte in zoverre in het ingestelde beroep niet kan worden ontvangen.

Het middel keert zich met een aantal klachten tegen de bewezenverklaring van de onder 3 ten laste gelegde overtreding.

Gelet op wat onder 3 is overwogen moet het middel onbesproken blijven.

Mede gelet op de conclusie van de advocaat-generaal onder 57 tot en met 69 stelt de Hoge Raad bij de beoordeling van het middel voorop dat in cassatie niet erover wordt geklaagd dat het hof in strijd met de in deze zaak door de Hoge Raad gegeven opdracht de straf ter zake van het onder 1 bewezenverklaarde niet heeft opgelegd doch heeft 'bepaald', en evenmin dat de straf ontoereikend is gemotiveerd. Het middel klaagt uitsluitend dat de door het hof gestelde bijzondere voorwaarde 'dat veroordeelde zich gedurende de proeftijd houdt aan de aanwijzingen te geven door of namens Reclassering Nederland, zolang de reclassering dit noodzakelijk acht' te ruim is geformuleerd.

Het middel kan niet tot cassatie leiden. Mede gelet op de op het middel gegeven toelichting en in aanmerking genomen dat de Hoge Raad de 'bepaling' van de straf door het hof ter zake van het onder 1 bewezenverklaarde begrijpt als 'oplegging' van die straf, behoeft dat, gezien artikel 81 lid 1 RO, geen nadere motivering nu het middel niet noopt tot beantwoording van rechtsvragen in het belang van de rechtseenheid of de rechtsontwikkeling.

De Hoge Raad verklaart de verdachte niet-ontvankelijk in het cassatieberoep wat betreft de in de bestreden uitspraak gegeven beslissingen ten aanzien van het onder 3 ten laste gelegde en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 15-05-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:615

Zaaknummer: 17/03652

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst en E.S.G.N.A.I. van de Griend

Advocaten: R.J. Baumgardt en P. van Dongen

Wetsartikelen: 427 Sv en 14c Sr

RECHTSPRAAK

Het oordeel van het hof dat en waarom de door de getuige gereleveerde feiten en omstandigheden betreffende de ten laste gelegde gedragingen op zichzelf staan en onvoldoende concrete steun vinden in ander bewijsmateriaal is niet onbegrijpelijk.

Advocaat-generaal A.E. Harteveld heeft geconcludeerd tot vernietiging van het bestreden arrest en tot terugwijzing van de zaak naar het Gerechtshof Amsterdam teneinde op het bestaande hoger beroep opnieuw te worden berecht en afgedaan.

Het middel komt op tegen de gegeven vrijspraak. Het betoogt daartoe dat het oordeel van het hof dat niet is voldaan aan het bewijsminimum van artikel 342 lid 2 Sv getuigt van een onjuiste rechtsopvatting dan wel onbegrijpelijk is.

Volgens het tweede lid van artikel 342 Sv – dat de tenlastelegging in haar geheel betreft en niet een onderdeel daarvan – kan het bewijs dat de verdachte het ten laste gelegde feit heeft begaan, door de rechter niet uitsluitend worden aangenomen op de verklaring van één getuige. Deze bepaling strekt ter waarborging van de deugdelijkheid van de bewijsbeslissing, in die zin dat zij de rechter verbiedt tot een bewezenverklaring te komen ingeval de door één getuige gereleveerde feiten en omstandigheden op zichzelf staan en onvoldoende steun vinden in ander bewijsmateriaal. De vraag of aan het bewijsminimum van artikel 342 lid 2 Sv is voldaan, laat zich niet in algemene zin beantwoorden, maar vergt een beoordeling van het concrete geval. De Hoge Raad kan daarom geen algemene regels geven over de toepassing van artikel 342 lid 2 Sv, maar daaromtrent slechts tot op zekere hoogte duidelijkheid verschaffen door het beslissen van concrete gevallen. Opmerking verdient nog dat het bij de in cassatie aan te leggen toets of aan het bewijsminimum van artikel 342 lid 2 Sv is voldaan, van belang kan zijn of de feitenrechter zijn oordeel dat dat het geval is, nader heeft gemotiveerd (vgl. HR 13 juli 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM2452, NJ 2010/515).

Het middel betoogt terecht dat niet vereist is dat het in r.o. 2.3 bedoelde steunbewijs betrekking dient te hebben op de ten laste gelegde gedragingen. Anders dan in de toelichting op het middel wordt gesteld, heeft het hof dit echter niet miskend. De onder 2.2.2 weergegeven overwegingen houden in dat het hof heeft geoordeeld dat en waarom de door de getuige

[betrokkene 1] gereleveerde feiten en omstandigheden wat betreft de ten laste gelegde gedragingen op zichzelf staan en onvoldoende concrete steun vinden in ander bewijsmateriaal. Dat oordeel geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting, terwijl het evenmin onbegrijpelijk is. Het kan, verweven als het is met aan de feitenrechter voorbehouden weging en waardering van feitelijke aard, in cassatie niet verder worden getoetst.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 15-05-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:717

Zaaknummer: 17/03754

Rechters: W.A.M. van Schendel, A.L.J. van Strien en J.C.A.M. Claassens

Wetsartikelen: 342 Sv

RECHTSPRAAK

Het middel klaagt terecht dat de kantonrechter in het proces-verbaal van de terechtzitting heeft volstaan met een verwijzing naar een gewaarmerkte aantekening ex artikel 395a lid 1 Sv.

Het middel klaagt dat het vonnis van de kantonrechter niet is aangetekend op de wijze als in de wet voorzien.

Het procesverloop in deze zaak is weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 4 tot en met 9. De voor de beoordeling van het middel van belang zijnde stukken van het geding zijn weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 14 en 15.

Samengevat gaat het in deze zaak om het volgende. De kantonrechter in de Rechtbank Den Haag heeft bij – op tegenspraak gewezen – vonnis van 21 januari 2015 de eerder tegen de verdachte uitgevaardigde strafbeschikking vernietigd en de verdachte schuldig verklaard zonder oplegging van straf ter zake een overtreding van de Algemene Plaatselijke Verordening Den Haag 2013. Tegen dit vonnis – waartegen op grond van artikel 404 lid 2 aanhef en onder a Sv geen hoger beroep openstaat – is door de verdachte tijdig beroep in cassatie ingesteld. De kantonrechter heeft in het proces-verbaal van de terechtzitting wat betreft de uitspraak volstaan met een verwijzing naar een gewaarmerkte aantekening als bedoeld in artikel 395a lid 1 Sv (een zogenaamd stempelvonnis). In deze aantekening ontbreken – onder meer – de gebezigde bewijsmiddelen en andere gronden voor de bewezenverklaring.

Het vonnis van de kantonrechter voldoet aldus niet aan de eisen van artikel 395 lid 2 Sv in verbinding met artikel 2 Regeling aantekening mondeling vonnis door politierechter, kinderrechter, economische politierechter, de kantonrechter en de enkelvoudige kamer voor behandeling van strafzaken in hoger beroep. Het middel klaagt daarover terecht.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar de Rechtbank Den Haag, sector Kanton, opdat de zaak op de oproeping als bedoeld in artikel 257f Sv opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 15-05-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:698

Zaaknummer: 15/00352

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: J.M. Lintz

Wetsartikelen: 395a Sv en 404 Sv

RECHTSPRAAK

De opvatting dat het kortstondig niet naleven van de bij een rechterlijke beslissing vastgestelde omgangsregeling niet ‘het onttrekken’ van een minderjarige aan het gezag oplevert, is onjuist.

Het middel klaagt onder meer dat het hof een onjuiste uitleg heeft gegeven aan het begrip ‘onttrekken’ van een minderjarige aan het gezag als bedoeld in artikel 279 lid 1 Sr.

De tenlastelegging is toegesneden op artikel 279 lid 1 Sr. Daarom moet de in de tenlastelegging en bewezenverklaring voorkomende term ‘onttrekken’ geacht worden aldaar te zijn gebezigd in dezelfde betekenis die daaraan toekomt in dat artikel.

Artikel 279 lid 1 Sr luidt:

‘Hij die opzettelijk een minderjarige onttrekt aan het wettig over hem gesteld gezag of aan het opzicht van degene die dit desbevoegd over hem uitoefent, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie.’

De klacht berust op de opvatting dat het kortstondig niet naleven van de bij een rechterlijke beslissing vastgestelde omgangsregeling niet ‘het onttrekken’ van een minderjarige aan het gezag in de zin van artikel 279 Sr oplevert, temeer niet nu degene die het gezag over de minderjarige uitoefende bekend was met de verblijfplaats van de minderjarige. Deze opvatting is onjuist (vgl. HR 13 december 1966, *NJ* 1967/162 en HR 15 februari 2005, *ECLI:NL:HR:2005:AR8250, NJ* 2005/218). De klacht faalt.

De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Gelet op de aan de verdachte opgelegde geldboete van € 500, subsidiair tien dagen hechtenis, voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaren, en de mate waarin de redelijke termijn is overschreden, is er geen aanleiding om aan het oordeel dat de redelijke termijn is overschreden enig rechtsgevolg te verbinden en zal de Hoge Raad met dat oordeel volstaan.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 15-05-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:704

Zaaknummer: 16/01364

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: R.B. Schmidt

Wetsartikelen: 279 Sr

RECHTSPRAAK

Aanvraag tot herziening kennelijk ongegrond.

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, krachtens artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv slechts dienen een door bescheiden gestaafd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolgung, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

In de aanvraag wordt aangevoerd dat het hof de aanvrager zou hebben vrijgesproken van een groot deel van de aan hem ten laste gelegde feiten, indien het bekend was geweest met de verklaring over een opgevangen gesprek zoals [betrokkene 1] die op 29 augustus 2017 blijkens de daarvan opgemaakte akte tegenover een notaris heeft afgelegd. Het aangevoerde kan echter niet een ernstig vermoeden wekken als onder 3.1 vermeld, reeds omdat uit die verklaring niet blijkt dat het gesprek dat [betrokkene 1] heeft opgevangen tussen [betrokkene 2] en een tweede persoon, ziet op de bij de uitspraak waarvan herziening wordt gevraagd ten laste van de aanvrager bewezenverklaarde feiten. De overige ter duiding van bedoelde verklaring bij de aanvraag gevoegde stukken maken dat noch op zichzelf noch in onderling verband beschouwd anders.

Uit hetgeen hiervoor is overwogen vloeit voort dat de aanvraag kennelijk ongegrond is, zodat als volgt moet worden beslist.

De Hoge Raad wijst de aanvraag tot herziening af.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 15-05-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:714

Zaaknummer: 17/05155

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst en M.T. Boerlage

Advocaten: J.W.H. Peters

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

Het voorschrift van artikel 48 Sv is niet nageleefd door de raadsman geen afschrift van de appèldagvaarding te zenden.

Het middel klaagt dat in hoger beroep het voorschrift van artikel 51 (oud) Sv, thans artikel 48 Sv niet is nageleefd, doordat is verzuimd een afschrift van de appèldagvaarding aan de raadsman van de verdachte te zenden.

Op de gronden die zijn vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 4 tot en met 7 is het middel terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 15-05-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:697

Zaaknummer: 15/05508

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en E.S.G.N.A.I. van de Griend

Advocaten: O.J. Much

Wetsartikelen: 51 (oud) Sv en 48 Sv

RECHTSPRAAK

Aanvraag tot herziening verwijst slechts naar de inhoud van verklaringen en niet waarop de verklaringen zijn gebaseerd of hoe de inhoud daarvan zich verhoudt met de bewezenverklaarde feiten en is zodoende niet-ontvankelijk.

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, krachtens artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv slechts dienen een door bescheiden gestaafd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

Naar luid van artikel 460 lid 2 Sv dient de aanvraag de gronden te vermelden waarop deze berust. De aanvraag zal dus naar behoren gemotiveerd dienen te zijn. Dat vindt bevestiging in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel dat tot het huidige artikel 460 Sv heeft geleid (*Kamerstukken II 2008/09, 32045, 3, p. 32*).

Hieruit – gezien in samenhang met de omstandigheid dat ingevolge artikel 460 Sv de indiening van herzieningsaanvragen is voorbehouden aan rechtsgeleerde raadslieden en de procureur-generaal bij de Hoge Raad – volgt dat uitsluitend een herzieningsaanvraag welke aan deze motiveringseis voldoet, in behandeling kan worden genomen. Een aanvraag die daaraan niet beantwoordt, is niet een aanvraag als in de wet bedoeld en moet daarom buiten behandeling blijven.

Dat betekent dat ingeval een op artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv steunende aanvraag een beroep doet op een door bescheiden gestaafd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling,

(a) de aanvraag een nauwkeurige omschrijving dient te behelzen van bedoeld gegeven (hierna: het novum) en dat dus niet kan worden volstaan met een verwijzing naar bijgevoegde bescheiden waaruit zo een novum zou moeten blijken;

(b) de aanvraag de redenen moet vermelden waarom het novum tot een van de genoemde beslissingen zou hebben kunnen leiden;

(c) de aanvraag, indien deze ertoe strekt de bewijsvoering aan te tasten, met voldoende precisie dient uiteen te zetten (i) waarom een bepaald onderdeel van de bij de aanvraag gevoegde bescheiden leidt tot ernstige twijfel aan de juistheid van een nauwkeurig aangeduid gedeelte van de bewijsvoering, en (ii) waarom dat leidt tot het ernstige vermoeden dat het onderzoek van de zaak destijds zou hebben geleid tot een vrijspraak.

Slechts indien de aanvraag aan deze eisen voldoet, is de Hoge Raad in staat de gegrondheid ervan adequaat te beoordelen.

In de aanvraag wordt als novum aangevoerd dat drie personen – [betrokkene 1], [betrokkene 2] en [betrokkene 3] – bereid zijn onder ede te verklaren dat de aanvraagster geen enkele betrokkenheid had bij de bewezenverklarde feiten en dat zij dit op schrift hebben gesteld. Volgens de aanvraag had dit, indien de politierechter daarmee bekend was geweest, geleid tot vrijspraak.

Nu de aanvraag ter onderbouwing slechts verwijst naar de inhoud van drie daarbij gevoegde schriftelijke verklaringen van voornoemde personen en daaruit niet blijkt waarop deze personen hun – slechts in algemene bewoordingen gestelde – verklaring baseren, en evenmin hoe de inhoud daarvan zich verhoudt met de bewezenverklarde feiten en de daaraan ten grondslag liggende bewijsvoering, voldoet de aanvraag niet aan de hiervoor bedoelde eisen. Daarom kan zij op grond van een tekortschietende motivering niet gelden als een aanvraag in de zin der wet en moet zij buiten behandeling blijven. De aanvraag kan derhalve niet worden ontvangen.

De Hoge Raad verklaart de aanvraag tot herziening niet-ontvankelijk.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 24-04-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:664

Zaaknummer: 18/00287

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst en V. van den Brink

Advocaten: L.P.H. Hamelers

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

Het hof is als gevolg van een kennelijke misslag van een verkeerde berekening van het wederrechtelijk verkregen voordeel uitgegaan.

Het middel klaagt onder meer dat het hof als gevolg van een misslag het door de betrokkene wederrechtelijk verkregen voordeel onjuist heeft berekend.

Het middel is in zoverre terecht voorgesteld. Het hof is bij de berekening van het wederrechtelijk verkregen voordeel als gevolg van een kennelijke misslag bij de berekening van het voordeel voor zover dat is verkregen uit elf verkooptransacties van telkens twee gram verdovende middelen aan [A], uitgegaan van een winstmarge van € 16 per gram in plaats van de – kennelijk door het hof beoogde – voor de betrokkene gunstiger winstmarge van € 9,50 per gram. Na correctie van deze misslag leidt de totaaltelling van de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel tot een bedrag van € 81.118,40. Blijkens de bestreden uitspraak dient op dit bedrag € 8.130 in mindering te worden gebracht wegens overschrijding van de redelijke termijn in hoger beroep. Dit leidt tot een betalingsverplichting van € 72.988,40.

Opmerking verdient het volgende. Een kennelijke misslag als de onderhavige leent zich bij uitstek voor herstel door het hof zelf. Het gaat immers om een onmiddellijk kenbare fout die zich voor eenvoudig herstel leent door de rechter(s) die op de zaak heeft/hebben gezeten overeenkomstig hetgeen de Hoge Raad heeft beslist in zijn arresten van 6 juli 2010, ECLI:NL:HR:2010:BJ7243, NJ 2012/248 en 12 juni 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW1478, NJ 2012/490. Deze wijze van herstel verdient de voorkeur, omdat daardoor ondubbelzinnig – en op kortere termijn – duidelijkheid komt te bestaan omtrent de voor tenuitvoerlegging vatbare beslissing.

Voor het overige faalt het middel. Dit behoeft, gezien artikel 81 lid 1 RO, geen nadere motivering nu het middel in zoverre niet noopt tot beantwoording van rechtsvragen in het belang van de rechtseenheid of de rechtsontwikkeling.

Het middel klaagt dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM in de cassatiefase is overschreden, omdat de stukken te laat door het hof zijn ingezonden.

Het middel is gegrond. Dit moet leiden tot vermindering van de onder 2.2 vermelde

betalingsverplichting van € 72.988,40.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel en de hoogte van de opgelegde betalingsverplichting, stelt het bedrag waarop het door de betrokkene wederrechtelijk verkregen voordeel wordt geschat vast op € 81.118,40, legt de betrokkene de verplichting op tot betaling aan de Staat ter ontneming van het wederrechtelijk verkregen voordeel van een bedrag van € 69.338,98 en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 24-04-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:655

Zaaknummer: 16/03951

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: R.J. Baumgardt

Wetsartikelen: 36e Sr

RECHTSPRAAK

Verdachte in strijd met artikel 6 EVRM niet in de gelegenheid gesteld bij de berechting van zijn zaak in hoger beroep aanwezig te zijn.

Het middel klaagt dat de verdachte in strijd met artikel 6 EVRM niet in de gelegenheid is gesteld bij de berechting van zijn zaak in hoger beroep aanwezig te zijn, aangezien hij ten tijde van de behandeling ter terechtzitting in hoger beroep uit anderen hoofde was gedetineerd en hij niet vrijwillig afstand heeft gedaan van zijn aanwezigheidsrecht.

Op de gronden die zijn vermeld in de conclusie van de plaatsvervangend advocaat-generaal onder 4 tot en met 8 is het middel terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 24-04-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:661

Zaaknummer: 17/01822

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en V. van den Brink

Advocaten: M.R. Mantz

Wetsartikelen: 278 Sv en 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Het oordeel van het hof omtrent het verzoek tot schorsing van de zaak is zonder nadere motivering niet begrijpelijk.

Het middel klaagt over de afwijzing door het hof van het verzoek tot schorsing van de behandeling van de zaak. Het hof heeft de opmerkingen van de raadsman opgevat als een op de terechtzitting in hoger beroep gedaan verzoek tot schorsing van het onderzoek ter terechtzitting teneinde de zaak tegen de verdachte gelijktijdig te behandelen met de zaak tegen de medeverdachte en deze nader te horen. Dit is een verzoek in de zin van artikel 331 lid 1 Sv in verbinding met artikel 328 Sv om toepassing te geven aan artikel 281 lid 1 Sv. Die bepalingen zijn ingevolge artikel 415 lid 1 Sv ook in hoger beroep van toepassing. Maatstaf bij de beslissing op een zodanig verzoek is of het belang van het onderzoek de schorsing vordert. Daarvan kan sprake zijn indien het hof de noodzaak daarvan blijkt.

In de onder 2.3 weergegeven motivering van de afwijzing van het verzoek tot schorsing van het onderzoek ter terechtzitting heeft het hof tot uitdrukking gebracht dat het geen noodzaak heeft gezien tot toewijzing van het verzoek, omdat het belang van het onderzoek de schorsing van het onderzoek niet vorderde. Het hof heeft aldus oordelend de juiste maatstaf toegepast.

Mede gelet op hetgeen door de raadsman aan het verzoek tot schorsing ten grondslag is gelegd, waaronder een nadere concretisering van de vragen die hij aan de medeverdachte wilde stellen, is dit oordeel echter zonder nadere motivering, die ontbreekt, niet begrijpelijk.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 24-04-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:660

Zaaknummer: 17/01507

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en M.T. Boerlage

Advocaten: M.A.C. de Bruijn

Wetsartikelen: 331 Sv, 328 Sv en 281 Sv

RECHTSPRAAK

Falende klacht over het bewezenverklaarde medeplegen.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring ten aanzien van het handelen tezamen en in vereniging met anderen (hierna: het medeplegen) niet uit de bewijsvoering kan worden afgeleid.

In de arresten HR 2 december 2014, ECLI:NL:HR:2014:3474, NJ 2015/390, HR 24 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:718, NJ 2015/395 en HR 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1316, NJ 2016/411 heeft de Hoge Raad enige algemene overwegingen over het medeplegen gegeven, in het bijzonder gericht op de afbakening tussen medeplegen en medeplichtigheid. Voor de kwalificatie medeplegen is vereist dat sprake is van nauwe en bewuste samenwerking. Die kwalificatie is slechts gerechtvaardigd als de bewezenverklaarde – intellectuele en/of materiële – bijdrage van de verdachte aan het delict van voldoende gewicht is. Een en ander brengt mee dat indien het ten laste gelegde medeplegen in de kern niet bestaat uit een gezamenlijke uitvoering, maar uit gedragingen die met medeplichtigheid in verband plegen te worden gebracht (zoals het verstrekken van inlichtingen, op de uitkijk staan, helpen bij de vlucht), op de rechter de taak rust om in het geval dat hij toch tot een bewezenverklaring van het medeplegen komt, in de bewijsvoering – dus in de bewijsmiddelen en zo nodig in een afzonderlijke bewijsoverweging – dat medeplegen nauwkeurig te motiveren. Bij de vorming van zijn oordeel dat sprake is van de voor medeplegen vereiste nauwe en bewuste samenwerking, kan de rechter rekening houden met onder meer de intensiteit van de samenwerking, de onderlinge taakverdeling, de rol in de voorbereiding, de uitvoering of de afhandeling van het delict en het belang van de rol van de verdachte, diens aanwezigheid op belangrijke momenten en het zich niet terugtrekken op een daartoe geëigend tijdstip. Voorts kan van belang zijn in hoeverre de concrete omstandigheden van het geval door de rechter kunnen worden vastgesteld, in welk verband de procesopstelling van de verdachte een rol kan spelen (vgl. HR 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1315 en ECLI:NL:HR:2016:1323).

Blijkens de bewijsvoering heeft het hof kennelijk geoordeeld dat de handelingen van de verdachte en diens mededaders het karakter droegen van een gezamenlijk ondernomen poging en daarmee van een gezamenlijke uitvoering in de onder 2.3 bedoelde zin. Dat oordeel is niet onbegrijpelijk, gelet op de onder 2.2.2 weergegeven bewijsmiddelen en de daarop

gebaseerde onder 2.2.3 weergegeven vaststellingen van het hof dat de verdachte en twee andere personen samen bij de [a-straat] aanwezig waren alvorens het slot van de voordeur werd geforceerd, zij aanwezig waren op het moment dat door de getuige de zagnende geluiden werden waargenomen en zij tezamen op de scooter zijn gevlucht en kort daarop, na het verschijnen van de politie, zijn weggerend, waaraan door het hof de slotsom is verbonden dat uit deze wijze van gezamenlijk aankomen, aanwezig zijn bij het forceren van het slot en gezamenlijk vluchten op één scooter blijkt van bewuste en nauwe samenwerking met betrekking tot de poging tot woninginbraak.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 24-04-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:662

Zaaknummer: 17/01848

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: R.B. Schmidt

Wetsartikelen: 47 Sr

ANNOTATIE

Annotatie bij Hoge Raad 10 april 2018, ECLI:NL:HR:2018:556 (verdedigingsbelangen).

prof. mr. H. de Doelder

Slordigheid troef. In deze zaak ontbrak – weer – de pleitnota. Het gebeurt in de praktijk vaak dat in het vonnis of arrest (ongetwijfeld te goeder trouw en in blijde verwachting) verwezen wordt naar een bijlage, die niet blijkt te zijn aangehecht. Of, dat de pleitnota in het geheel wordt genegeerd dan wel zich eenvoudigweg niet bij de stukken bevindt. Zo ook in deze zaak: de ter terechtzitting in hoger beroep door de raadvrouw overgelegde pleitnota ontbreekt bij de aan de Hoge Raad gezonden stukken.

In deze zaak was derhalve voor de Hoge Raad niet te controleren of er ter zitting verweren zijn gevoerd en of er uitdrukkelijk onderbouwde standpunten zijn ingenomen, waarop het hof had dienen te repliceren. Dat levert een onherstelbaar verzuim op, met als gevolg: vernietiging van de uitspraak en terugverwijzing naar het hof.

Is er nu verschil (aan te tonen) met HR 20 juni 2017, ECLI:NL:HR:2017:1121 en HR 30 oktober 2017, ECLI:NL:HR:2017:2804? Ook in deze zaken was er sprake van een ontbrekende pleitnota, maar de Hoge Raad vernietigde in die gevallen niet!

In HR 20 juni 2017, ECLI:NL:HR:2017:1121 was er niet gevraagd om toezending van de pleitnota, omdat de cassatieadvocaat dezelfde was als de hogerberoepadvocaat. Bovendien was er over het ontbreken van het stuk in cassatie niet geklaagd. In HR 30 oktober 2017, ECLI:NL:HR:2017:2804 werd inhoudelijk geklaagd over de onrechtmatigheid van de inverzekeringstelling. Ook in deze zaak heeft de raadsman in de cassatieprocedure niet om aanvulling van de stukken gevraagd en heeft hij over het ontbreken van de nota bij de stukken niet geklaagd. Ook in dit geval was de cassatieadvocaat dezelfde als de hogerberoepadvocaat, waardoor ervan kan worden uitgegaan, dat de raadsman zelf al over een afschrift beschikte.

Artikel IV lid 3 van het procesreglement van de Strafkamer van de Hoge Raad (*Stcrt.* 2013, 36474; thans artikel 4.8.2, *Stcrt.* 2017, 5928) luidt als volgt:

‘Een raadsman die bevindt dat de processtukken niet volledig zijn, moet – voordat hij in een middel over die onvolledigheid wenst te klagen – binnen de in art. 437, tweede lid, onderscheidenlijk art. 447, vierde lid, Sv genoemde termijn schriftelijk een verzoek om aanvulling indienen bij de rolraadsheer.’

In het hier geannoteerde geval was er wel sprake van een andere cassatieadvocaat en vroeg deze binnen de termijn wel om aanvulling. De vraag wat er gebeurd zou zijn als hij een verweer zou hebben herhaald (waardoor duidelijk zou zijn dat hij wel de beschikking had over het gewraakte stuk), bijvoorbeeld dat bij de uitspraak de feitenrechter het verweer ten onrechte niet heeft gehonoreerd, hoeft en kan hier niet worden beantwoord. Daarvoor zijn de marges te smal.

Verdedigingsrechten staan in zijn algemeenheid onder druk. Artikel 359a Sv leidt in veel gevallen tot niet meer dan wat strafvermindering. Wel is de Hoge Raad strak in de consequentie op het niet-geven van de cautie ex artikel 29 Sv: een toch afgelegde verklaring mag niet tot het bewijs worden gebezigd, ook niet als de verdachte die verklaring heeft afgelegd in het kader van douanecontrolebevoegdheden (HR 20 februari 2018, ECLI:NL:HR:2018:247). Een dergelijke bescherming vindt ook plaats na het ontbreken van een Salduz-consultatie in die gevallen dat een dergelijke consultatie is vereist. Het lijkt erop dat aan niet-voorlichting over het recht van een raadsman een verhoor bij te wonen dezelfde gevolgen worden verbonden: in HR 22 december 2015, ECLI:NL:HR:2015:3608 was een mildere oplossing gekozen, maar inmiddels is, na invoering van de wetgeving ten gevolge van de Europese Richtlijn 2013/48/EU per 1 maart 2017, duidelijk dat de Hoge Raad ook in dit geval streng blijft voor de opsporing: HR 20 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:368: ‘tenzij vastgesteld wordt dat de verdachte ter gelegenheid van het betreffende verhoor niet in zijn verdediging is geschaad’. Ik wijs er wel op dat het *recht* tot verhoorbijstand iets anders is dan de *plicht* tot verhoorbijstand.

Ook ten aanzien van het pleidooi en het laatste woord houdt de Hoge Raad (nog immer) de hand boven het hoofd van de verdediging. Een pleidooi mag niet (onverwachts) worden beperkt (HR 21 maart 2017, ECLI:NL:HR:2017:468) en een laatste woord mag niet (zomaar) worden ontnomen (HR 30 mei 2017, ECLI:NL:HR:2017:972). Zelfs mogen er nog stukken worden overgelegd in dat laatste woord (HR 7 november 2017, ECLI:NL:HR:2017:2818). Natuurlijk blijkt het dan niet het ‘laatste’ woord geweest te zijn. In HR 20 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:372 was dat wellicht ook niet feitelijk het geval. De verdachte had blijkens het proces-verbaal wel het recht gekregen het laatst te spreken, maar zijn raadsman deed het woord. Desalniettemin had de verdachte het recht gekregen om als laatste te spreken, zo stelt de Hoge Raad vast.

De goedwillendheid ten aanzien van het recht van een verdachte een proces in persoon bij te wonen, is groot, maar niet onbeperkt. Als het hof maar een goede belangenafweging maakt (HR 19 september 2017, ECLI:NL:HR:2017:2404), dan mag het hof een aanhoudingsverzoek van de Hoge Raad ook afwijzen. Daarbij gebruikt de Hoge Raad onder meer een gevaarlijk criterium, namelijk het belang van een goede rechtspleging. Dat is gevaarlijk, omdat Straatsburg niet houdt van organisatorische argumenten, die slechts de nationale strafrechter aangaan. Terecht duidt de Hoge Raad dat belang dan ook niet nader. De andere afwegingsbelangen zijn: (uiteraard) het belang van de verdachte om aanwezig te zijn bij de behandeling van zijn zaak en het belang dat niet alleen de verdachte maar ook de samenleving heeft bij een doeltreffende en spoedige berechting. Maar de Hoge Raad eist wel een fatsoenlijke argumentatie, omdat het aanwezigheidsrecht, het recht van de verdachte om zijn persoonlijke visie op het litigieuze gebeuren te geven, een uiterst belangrijk recht is in het kader van een eerlijk proces. Is de verdachte elders gedetineerd, maar wenst hij toch te verschijnen, dan moet hem dat recht in beginsel worden gegund (EHRM 14 februari 2017, ECLI:CE:ECHR:2017:0214JUD003074912, *NbSr 2017/98*, m.nt. Verbaan (*Hokkeling/Nederland*)). Is er een verzoek om aanhouding gedaan, dan moet daarop gemotiveerd worden beslist (HR 31 januari 2017, ECLI:NL:HR:2017:118 en HR 10 oktober 2017, ECLI:NL:HR:2017:2579). Is de verdachte ziek (HR 19 december 2017, ECLI:NL:HR:2017:3205), heeft hij zich verslapen (HR 23 januari 2018, ECLI:NL:HR:2018:65), heeft hij zich vergist in de datum van de zitting (HR 20 februari 2018, ECLI:NL:HR:2018:251) of is zijn advocaat verhinderd (HR 13 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:330): het zijn stuk voor stuk (behoudens bijzondere omstandigheden) redenen tot aanhouding.

Men hoort nogal eens in de justitiewandelgangen dat de Hoge Raad de belangen van de verdachte verwaarloost. Dat is dus zeker niet in alle gevallen juist!